

tmmob
makina mühendisleri odası

**VI. OTOMOTİV
VE
YAN SANAYİİ
SEMPOZYUMU
BİLDİRİLER
KİTABI**

BURSA
KASIM 1999

mmo yayın no : 236

---

tmmob
makina mühendisleri odası

Sümer Sok. No:36/1-A Demirtepe - Ankara
Telefon : 0 - 312 - 231 31 59 - 230 11 66 - 2313164
Faks : 0-312-231 31 65
e-mail : mmo@mmo.org.tr

ISBN - 975 - 395 - 345 - 3

BU YAPITIN YAYIN HAKKI
TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI'NA AİTTİR.

DİZGİ :
Nevriye GÜNGÖR
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi
Elmasbahçeler Mh. Sabunevi Sok. Mühendisler İşhanı
No:19/1 16230 Osmangazi - BURSA
Telefon : 0 - 224-252 11 90-4 hat
Faks : 0-224-252 11 94
e-mail : bursa@bursa.mmo.org.tr

BASKI :
Kardelen Ofset Ltd.Şti.
Telefon : 0 - 312 - 435 37 90

SUNUŞ

19-20 Kasım 1999 tarihlerinde düzenlenen bu sempozyum TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen otomotiv sempozyumlarının altıncısı olmaktadır. Önceki çalışmalarda sempozyum içeriği süreç içinde yer alan sorunların çözümüne yönelik bir perspektif ile gerçekleştirilmiştir. 1995 yılında yapılan sempozyumda Gümrük Birliği'ne giriş ile ilgili sorunları tartışmış, son sempozyumda ise Gümrük Birliği içinde otomotiv sektörünün durumu değerlendirilmiştir.

VI. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu ise ikinci milenyum girerken ülkemizde otomotiv sanayiinin geleceğini tartışmayı planlamaktadır. Dünyanın büyük otomotiv üreticileri, küreselleşen ve iddialara göre küçülen(!) dünyada yarattıkları farklı ülkesel kategorilerle otomotiv sektöründeki dağılımı atomize hale getirmişlerdir. Bunun doğal bir sonucu olarak ülkemizde sektörde yer alan tüm firmalar çeşitli ölçeklerde olmak üzere otomobil yapan firmalar olma hedefinden uzaklaşarak , montaj yapan üniteler haline dönüşme eğilimine girmişlerdir. Önümüzde yer alan süreçte ise hem bu konulanıştan çıkış açısından, hem de uluslararası tekellerin ülkemize biçtikleri rol açısından ve bu sürece teslimiyetçi bir biçimde yaklaşmamak noktasından yapılabileceklerin değerlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Gümrük Birliği ile ilgili uyum yasalarının bir türlü çıkarılamaması çerçevesinde yasal olarak ülkemizde yaşanan karmaşa bir yandan sürekli belirsizlik ortamında yol almayı zorunlu kılarken, ekonomik ve siyasal istikrarsızlık binlerce insan çalıştıran fabrikaları üretim dışı karlara yönelmek zorunda bırakmış, hemen tüm firmalar kendi ortaklarının binek yada hafif ticari araçlarının ithalatına ağırlık vererek Pazar paylarını korumak için çaba sarf etmişlerdir.

Öte yandan yan sanayiinde ise bir yandan otomobil üretimi yapan firmaların zorlayıcı etkisi diğer taraftan ise sermaye güçsüzlüğü sonucu AR-GE yatırımlarına yeterli kaynağın ayrılamaması gibi nedenlerle yabancı firmalarla evlilikler yapmaya zorlanmışlardır.

Özetle sektör bir belirsizlik ve geleceksizlik içerisinde gibi görülmektedir. Sektörde yer alan kuruluşlardan firmalara dek tüm taraflar bu durumun sürmesinden rahatsızdır ve çıkış için yollar aramaktadır. Sektörel olarak en disiplinli ve teknolojik sektörlerden birisi olan otomotiv sektöründe bu türdeki gelişmelere karşın spekülâtif otomobil yatırımcılarının ve üreticilerinin de bu dönemde ortaya çıkışı ilgi çekici bir gelişme olarak dikkate alınmalıdır.

Sempozyumun bu tartışmayı çeşitlendirerek, geliştirmesini sağlayacağını beklemek ve otomotiv sektörünün içinde bulunduğu durumdan çıkışını sağlamakta önemli bir platform olacağını düşünmek yerinde bir bakış açısı olacaktır.

Sempozyum düzenlemek bir buzdağı gibidir. Görünmeyen bölümde yer alan çabalar etkinliğin gerçekleştirilmesinden daha derin ve zorlu bir süreci ifade eder, bu sempozyumun hazırlık aşamasından gerçekleştirilmesine dek tüm süreçlerde yer alan, destek veren ve katkı koyan tüm kurum, kuruluş ve kişilerin emekleri vardır. Bu Emeği geçen herkese teşekkürü borç biliriz.

Saygılarımızla

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Emin KORAMAZ	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanlığı
Melih ŞAHİN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanlığı
Osman SERTER	TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şube
Refik AKIN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ankara Şube
İlmiz ÜNLÜ	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Adana Şube
Gürhan AKDOĞAN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Özcan ŞENİŞLER	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Remzi ERİŞLER	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Ali Bülent SETBAŞ	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Raif GÜNEY	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Seyfettin ÖZTUNÇ	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube
Faruk BAYRAM	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şb. EİM/MDK
Necda AKIN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şb. EİM/MDK
Serhat GİRGIN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Kocaeli Şube
Süleyman EVCİLMEN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Antalya Şube
M.Turgay EREN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Gaziantep Şube
Ali İhsan KARAMANLI	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Eskişehir Şube
M.Zafer KALAFAT	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Zonguldak Şube
Şükrü SU	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Kayseri Şube
Ayhan SÜRME	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Trabzon Şube
Nejdet KURNAZ	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Samsun Şube
Yıldız YAPALI	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Samsun Şube
Gürkan AKDOĞAN	TMMOB Makina Mühendisleri Odası İçel Şube

SEMPOZYUM YÜRÜTME KURULU

Özcan ŞENİŞLER
A.Bülent SETBAŞ
Raif GÜNEY
Seyfettin ÖZTUNÇ
Ömer ATALAY
Özcan ALTIN AY
Faruk BAYRAM

SEMPOZYUM SEKRETERİ

Mehmet KARTAL

YAZIŞMA ADRESİ
TMMOB
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
BURSA ŞUBESİ

ELMASBAHÇELER MH. SABUNEVİ SK. MÜHENDİSLER İŞHANI NO:19/1

16230 BURSA

TEL : 0-224-252 11 90-4 HAT FAKS : 0-224-252 11 94

E- MAIL : bursa@bursa.mmo.org.tr

BİLDİRİLER DİZİNİ

Türk Otomotiv Sanayiinin Genel Durumu ve Sorunları ile Çözüm Önerileri

Mehmet YENER

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

©

Otomotiv Sektöründe Vergi Uygulamaları

T.C. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

0

Türkiye - AB İlişkileri ve Otomotiv Sanayii

Z.Altan ALPAY

T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı

0

KOSGEB, KOBİ'ler ve Yan Sanayii Sektörü

Mustafa H. ÇOLAKOĞLU

KOSGEB Başkanlığı

0

İTÜ Otomotiv AR-GE ve Teknoloji Merkezi Projesi

Prof. Dr. Ali KOKTAN

İ.T.Ü. Otomotiv A.B.D.

0

Sanayi AR-GE İlişkisi

Emin GÖK

TÜBİTAK- Marmara Araştırma Merkezi

0

2000 'li yıllarda Otomotiv Sanayii, Dünya/Türkiye

Prof. Dr. Ercan TEZER

Otomotiv Sanayii Derneği

©

Ulusal Otomotiv Sanayii Olabilir mi?

Şener MUTER

Cevher Makina Sanayi A.Ş.

©

Japon Otomotiv Tedarik Yönteminin Uyarlanması:

Dünyadan ve Türkiyeden Örnekler

Nazlı WASTI

ODTÜ İşletme Bölümü

©

Uluslararası Rekabet Gücünün Kaynakları:

Türkiye Otomotiv Sanayii İçin Yeni Açılımlar

Özlem Öz

ODTÜ İşletme Bölümü

Otomotiv Sanayimizin Genel Deęerlendirmesi ve TA YS AD'in Rolü

Barbaros DEMİRCİ

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği

O

KOBİ'LER VE Yan Sanayiinin Sektörün Gelişim Sürecine Katkıları

Prof. Dr. Erol İYİBOZKURT

Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat Bölümü

O

Otomotiv Yan Sanayii ve Yalın Üretim Sistemi

E.Tuna ARINCI

VALEO Otomotiv End. A.Ş.

©

Common-Rail Enjeksiyon Sistemi

Dizel Enjeksiyon Sisteminde Yeni Bir Dönem

Gökhan TUNÇDÖKEN

BOSCH Sanayi ve Ticaret A.Ş.

O

Kara Taşıtlarının Aerodinamik Bakımdan İncelenmesi
ve Ankara Rüzgar Tüneli

Murat Arda ÇAKMAK

TÜBİTAK

Savunma Sanayi Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü

1.GÜN
19 KASIM 1999 CUMA

08.30 - 09.30 AÇILIŞ VE KAYIT

09.30 - 10.30 AÇILIŞ KONUŞMALARI

10.30 -11.30I.OTURUM

TÜRKİYE'DE OTOMOTİV SANAYİNE BAKIŞ

r Türk Otomotiv Sanayiinin Genel Durumu ve Sorunları ile Çözüm Önerileri

Mehmet YENER

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

r- Otomotiv Sektöründe Vergi Uygulamaları

T.C. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

>- Türkiye - AB İlişkileri ve Otomotiv Sanayii

Z.Altan ALPAY

T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı

11.30 - 14.30 FABRİKA GEZİSİ VE ÖĞLE YEMEĞİ

14.30 - 15.30 II.OTURUM

**OTOMOTİV SANAYİNDE
MÜHENDİSLİK /EĞİTİM/AR-GE**

r KOSGEB, KOBİ'ler ve Yan Sanayii Sektörü

Mustafa H. ÇOLAKOĞLU

KOSGEB Başkanlığı

r- İTÜ Otomotiv AR-GE ve Teknoloji Merkezi Projesi

Prof. Dr. Ali KOKTAN

İ.T.Ü. Otomotiv A.B.D.

>- Sanayi AR-GE İlişkisi

Emin GÖK

TÜBİTAK- Marmara Araştırma Merkezi

15.30 - 16.00 COFFE-BREAK ARASI

16.00 -17.30 III.OTURUM

OTOMOTİV SANAYİ VE REKABET GÜCÜ

>- 2000 'li yıllarda Otomotiv Sanayii,Dünya/Türkiye

Prof. Dr. Ercan TEZER

Otomotiv Sanayii Derneği

r Ulusal Otomotiv Sanayii Olabilir mi?

Şener MUTER

Cevher Makina Sanayi A.Ş.

y Japon Otomotiv Tedarik Yönteminin Uyarlanması: Dünyadan ve Türkiyeden Örnekler

Nazlı WAŞTI

ODTÜ İşletme Bölümü

>• Uluslararası Rekabet Gücünün Kaynakları: Türkiye Otomotiv Sanayii İçin Yeni Açılımlar

Özlem Öz

ODTÜ İşletme Bölümü

2.GÜN
20 KASIM 1999 CUMARTESİ

09.30 -11.30

IV.OTURUM

KOBİLER VE OTOMOTİV YAN SANAYİİNİN DURUMU

y Otomotiv Sanayimizin Genel Değerlendirilmesi ve TAYSAD'ın Rolü
Barbaros DEMİRCİ

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği

r- KOBİ'LER VE Yan Sanayinin Sektörün Gelişim Sürecine Katkıları

Prof. Dr. Erol İYİBOZKURT

Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat Bölümü

>• Otomotiv Yan Sanayii ve Yalın Üretim Sistemi

E.Tuna ARINCI

VALEO Otomotiv End. A.Ş.

11.30-13.30

ÖĞLE YEMEĞİ

13.30-17.30

PANEL

“Otomotiv Sanayiinde Mühendislik

Dünya/Türkiye«

Yönetici

Prof. Dr. Ercan TEZER

OSD Genel Sekreteri

Konuşmacılar

Ufuk GÜÇLÜ

FORD / OTOSAN A.Ş.

Orhan B.ALANKUŞ

TOFAŞ A.Ş.

Gürcan KARAKAŞ

BOSCH A.Ş.

Şener MUTER

CEVHER MAKİNA A.Ş.

Barbaros DEMİRCİ

Taşıt Araçları Yan Sanayii Derneği